Ч. 43. Pocztowe należytość opłacono ryczałtem. Львів, неділя 2. листопада 1930 р. Рік XXXII.

Виходить що тижня в неділю.
Адреса редакції і адміністрації „Свобода", Львів, Ринок 10, II. пов.

СВОБОДА

СЕЛЯНСЬКА ГАЗЕТА

Орган Українського Національно-Демократичного Обєднання.

ПЕРЕДПЛАТА виносить в краю: місячно 80 сот., чвертьрічно 2 зол. 20 сот. В Америці 2 дол. річно. Зміна адреси 50 сотиків. Поодиноке число коштує 20 сот.

Телеф. Редакції: 29-41. Телеф. Друкарні: 29-26.

Минає рік за роком.

Перед важною подією.

В кожному селі є люде спокійні, зрівноважені, які не вміють занадто тішитись, але й не вміють плакати. Вони є звичайно дуже добрими господарями, їм добре йде господарка, всі їх поважають і коли громада свідома, то таких людей вибірає звичайно до громадської ради чи взагалі заступати громадські справи. Такого громадянина не зведеш обіцянкою і не залякаєш погрозою. Він знає своє завдання, яке мусить сповнити, а знаючи своє право, від нього не відступить.

Але є люде й іншої вдачі. Зломиться людині колесо у возі, вже вона плаче-нарікає, що вся її господарка йде в руїну. Вдасться їй впору сіно скосити, вже вона на всіх перехрестках грубить, яка то вона господарна, та як їй у всьому везе. Оті настрої зміняються в людини, як образці в чарівних шклах. Сміх і плач — це в неї нерозлучні друзі, які виступають у такої старшої людини, так як у малої дитини. Така людина ніколи не оцінить правдиво ніякої справи і завсіди з мухи робить вола. Такі люде бувають інколи дуже потішні, але ніколи вони не мають поваги і ніхто ніколи не доручить їм поважної справи. Їх і залякати нема труду і звести обіцянкою, що раз плюнути.

Таке буває по наших селах, в нашому народі. Але те саме є і між ріжними народами. Є народи спокійні і тверді як криця, а є полохливі і податливі як глина. Ця оцінка залежить від того, які люде переважають у якогось народу — спокійні, зрівноважені, чи полохливі і зі змінливими настроями. І ото коли ми порівняємо зі собою ріжні народи, то те порівнання не вийде на нашу користь. У нас є далеко більше полохливих людей, як у інших народів. І тому ми завсіди, як то кажуть, задніх пасемо.

Чи бачив хто німця або анґлійця, щоби він боявся кари за те, що поступає згідно з законом і обороняє своє право? Такий німець, чи анґлієць був би посміховищем у свому краю. Або, чи можна собі уявити американця, який мав би якусь незаслужену страту і не впімнувся за те, щоби йому ту страту винагороджено? Та він не мав би ніякої поваги між своїми.

А погляньмо, що діється у нас. Ось наближаються вибори і є люде, які вже наперід бояться голосування, щоби потім не мати прикростей. Хвилевий настрій забиває в них свідомість, що саме щойно тоді пічнуться справжні прикрости, коли голосовання вийде на їх некористь. Або нароблено комусь несправедливо протизаконно великої шкоди, а той лиш бідкається і зрікається всіх своїх громадянських прав, щоби лише шкода не повторилася. Забуває, що саме непокарана шкода скоріще повториться. Така полохливість є непростимим гріхом і величезним злом і для окремої людини і для цілого народу.

Переживаємо справді дуже тяжкі часи. Але чи багато поміг би собі господар бідканням, колиб йому згоріло господарство? Поки не засуче рукавів та не візьметься до праці, то на пожарищі не виросте йому нове господарство. А те саме є і з нашим нещастям. Засукуймо рукави! Ось-ось вибори. Так невже зза нашого нещастя ми зречемось нашого виборчого права? Ради кого і чого й кому на радість? Адже це найкраща нагода виявити свій характер, свою силу волі. Це нагода, щоби зробити перший великий крок для направи лиха, яке навістило наш край.

У той важний час появляються у нас плакси, які залякались нещастям і махають руками на вибори. Не буде нам з них, кажуть, добра, то й не треба до них іти. Але це ті самі люде, які готові називати народньою благодаттю якийнебудь охлап з панського стола. Це люде настрою, яких у громаді ніхто не поважає. Вони і з нічого можуть тішитися і плакати. Перед нами-ж далеке й велике майбутнє. Коли полохливими будемо, то далеко не зайдемо. Оцінюймо поважно наше тяжке становище, але не легковажмо справи, яка може мати добрий або злий вплив на те становище в майбутньому. Не легковажмо виборів, хоч неодного ще спина болітиме. Ідім усі до виборів і всі віддаймо свої картки за ч. 11, а цим найкраще засвідчимо своє відношення до нашого нещастя тепер і до наших змагань на майбутнє.

Всі українці голосують при виборах на ч. 11

Відгомін галицьких подій за границею.

Події, що счинилися в двох останніх місяцях у Сх. Галичині, звернули на себе увагу всего культурного світа. Широко розписуються про них всі славянські ґазети, а крім того німецькі, італійські, анґлійські, французські, литовські, лотишські і т. д. Є вістки навіть в ґазетах американських. На жаль голосів заграничної преси не можемо ані у виїмках подати.

В Данціґу відбувся недавно конґрес Міжнародньої Федерації прихильників Союзу Народів при участи представників 22 світових держав. Голяндська делеґатка пані Бакер ван Боссе порушила справу останніх подій на українських землях у Польщі та звернула увагу присутніх делеґатів на ці незвичайні події, про що розписується в останньому часі ціла европейська преса. Після цього забрав голос український член комісії Ол. Шульгин, заявляючи, що вісти про ці репресії його дуже схвилювали і він бажав би, щоби справа ця була основно прослідженою. По відповіді польського делеґата проф. Дембінського вирішено утворити спеціяльну підкомісію, яка має зібрати конкретні факти з пацифікованих наших околиць і передати з цього звіт на найближчому конґресі Федерації, що намічений на весну слідуючого року.

Зачувати, що до Львова вибралися анґлієць Нейнер, словінець Вільфан, голова конґресу національних меншостей в Женеві, і югославянин Крафт. Вони хотять познакомитися з останніми подіями у Сх. Галичині.

Листопад місяць українських інвалідів.

Поможіть Інвалідам У. Г. А.!

Українське Т-во Допомоги Інвалідам у Львові є обовязане виплачувати щомісячно ренти для **одної тисячі** зареєстрованих інвалідів.

УКТОДІ, як виразник волі й національного обовязку нашого Громадянства, мусить це завдання виконувати. Але воно може цей обовязок сповняти тоді, якщо Громадянство дасть подібні фонди.

Дати жертву на ренту для Інвалідів це самозрозумілий обовязок Громадянства, яке так само зрозуміло вимагало від цих Інвалідів жертви крови і здоровля.

І коли Стрілець свій обовязок виконував і виконав, то має сьогодня право домагатися від Громадянства допомоги й опіки.

Ренти наших Інвалідів є дуже малі в порівнанню з державними рентами. Але й на виплату цих малих рент брак грошей.

Місячні видатки на інвалідські ренти виносять 1500 долярів.

Останнє чвертьріччя 1930 р. виказує 2000 долярів недобору.

Цей недобір мусить бути покритий, а крім цього мусить бути засилений фонд на дальші місячні ренти.

Часи важкі, то правда, але живий Інвалід також хоче жити, а змогу цього нужденного прожитку **мусить** дати Громадянство.

В імени 1000 зареєстрованих Інвалідів, яким належиться місячна рента, просимо наше громадянство **виконати свій національний обовязок** та доказати Інвалідам, що заспокоєння їхніх потреб це перше наше завдання.

Гроші слати: Долученими до української преси чеками, або на адресу: УКТОДІ, Львів, Руська 3. II.

Головна Рада УКТОДІ.

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 13/X 1930 r. Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 40 czasopisma pt. „Swoboda" z daty Lwów dnia 12/X 1930 r. do Sygn. VI. l. Pr. 236/30 na posiedzeniu niejawnem w dniu 12. października 1930 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 7/X 1930 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Swoboda" Nr. 40 z daty Lwów 12/X 1930 r. zawierającego 1) w artykule pt. „Narode Ukrainśkyj" w ustępie zaczynającym się od słów „Stałosia" do słów „ważku ruku", 2) w artykule pt. „Puskajut z dymom" od słów „Masowi" do „kraju", 3) w artykule pt. „Rewizji, aresztowannja, karni ekspedycji" zaczynającym się od słów „U zwiazku" do „po sełach", 4) w artykule pt. „Nyszczut ukrainskie dobro" a) w ustępie od słów „Czyj" do „towaramy", b) w ustępie od słów „Krim" do „w kraju" znamiona ad ustęp 1) 3) występku z § 308 uk. ad ustęp 2) 4) b) występku z § 300 uk. a nadto ad ustęp 4) występku z § 302 uk.. zarzadzić zniszczenia całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonania tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17/12 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej ustępów ma na celu pod 1) 3) szerzeniem fałszywych wieści co do przebiegu zajść w łączności z akcją likwidującą zamachy zabotażowe zaniepokoić publiczne bezpieczeństwo pod 2) 4) b) fałszywemi przedstawieniami poniżyć w powadze zarządzenie władz administracyjnych mających na celu zlikwidować akty zabotażów. pod 4) a) pobudzić do nienawiści przeciw narodowości polskiej, co odpowiada znamionom występku z §§ 300, 302 i 308 uk. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Na oryginale właściwe podpisy. Za zgodność: (Podpis nieczytelny) starszy sekretarz.

Одною виборчою лавою.

Вже знаємо, що найважнішою справою при виборі наших послів і сенаторів є те, щоби засвідчити перед світом, що в Польщі живе український нарід і що він, як інші народи, має також право до життя. Тому мусимо вибрати таке число послів і сенаторів, щоби гідно нас представило перед цілим культурним світом та щоби теж в нутрі держави, в якій живемо, був відомий наш народній голос.

Але є ще одна важна причина, чому ми, українці, що живемо в Польщі, мусимо вибрати відповідне народнє представництво. Найбільша частина нашого народу живе на **Радянщині. Там нема ніякої змоги виказати,** чого ми, українці, хочемо, до чого йдемо. Там замкнені уста нашого великого народу московським комуністичним наїздником. За тих наших братів мусимо впімнутися ми. Але є ще наші брати в **Румунії** (Бесарабія і Буковина) і в **Чехії** (Закарпатська Україна). Їх там менше, ніж нас тут, їм тяжче заступитися за себе і їх національний розвиток стриманий. Тому нашим обовязком виступити перед світом і за тих, що в Румунії і за тих, що в Чехії. Отже тяжкий наш обовязок, бо наші посли і сенатори мусять забирати голос **в загальноукраїнських справах**, а не тільки в наших краєвих. Тому їх число і повага мусять відповідати цьому тяжкому обовязкови. На нас лежить цілий тягар загальноукраїнської справи. Як не допильнуємо цих виборів, то пошкодимо не тільки собі, але й цілій українській справі.

Вагу цих виборів оцінює якслід наша партія УНДО. Вона перша рішила поставити загальнонародню справу понад справу партії, вона перша зрозуміла, що не пора тепер на міжпартійну гризню в нашому українському народі. Буде ще пора колись, при кращих умовинах вирішувати, котра партія корисніша для українського народу. Але тепер, в часі лихоліття й тривоги пора на народню єдність, народню солідарність. І для цеї великої ідеї всенароднього порозуміння УНДО довело до **спільного виборчого бльоку** і до сильної виборчої праці в двома іншими українськими партіями.

Цими національними партіями, які йдуть до того, є поза УНДО-ням ще Українська-Соціялістична Радикальна Партія і Українська Соціял-Демократична Партія. Обі вони працюють на нашій землі від довшого часу і тепер разом підуть до виборів, разом вибиратимуть послів і сенаторів, разом переведуть всю виборчу працю, бо однакова тяжка відповідальність хвилі тяжить на них. І оце вперше від десятьох літ всі національні українські партії станули дружно рамя об рамя до виборчої кампанії, вперше від довгих часів запанувала між нами, ...нцями, згода. Ми всі **обєднались**, бо чекає нас велике діло, важне для всего українського народу.

Поза Бльоком Українських Партій лишились ті партії, що називають себе „українськими“, але є на чужій службі, от як **комуністичні, комунізуючі, москвофільські і хрунівські.** Але вони всі разом є так слабонькі на нашій землі, що нам нема чого їх боятись. Всеж-таки мусять всі свідомі українці дбати за це, щоби ніхто, але то **ніхто** не віддав голосу на ці ворожі нам листи, бо через те розбивається наш єдиний український національний фронт, через те росте сила наших противників.

Живе в Польщі частина народу, який нам, українцям, дуже близький душею, культурою, мовою і спільною історією. Це **білорусини.** Їх живе тільки частина в Польщі (коло 2 міліонів), решта на Радянщині.

Та вони міцно держаться, хоч їх хотять знищити з одної сторони комуністи, з другої хруні. УНДО все виступало в бувшім соймі і сенаті разом з білоруськими послами і сенаторами, разом боролось за права обох народів. Тож тепер, коли прийшла знову рішаюча хвиля для одних і других, умовилися ми, що до теперішніх виборів підемо разом: ми, українці і білорусини. І тому наперед наша партія УНДО а потім і Бльок Українських Партій рішили, щоби зробити союз з білорусинами в Польщі. У висліді створено оден **Бльок Українських і Білоруських Партій**, який одним фронтом, одною лавою і в спільних рядах боротиметься за виборчу справу і кращу долю братніх народів: українського і білоруського.

Повні окружні листи

кандидатів Українського Виборчого Бльоку ч. 11.

Виборча округа ч. 47 — Ярослав, Ряшів, Сянік, Кросно.

1) Тершаковець Гринько, господар, Якимчиці, пов. Рудки, б. посол, УНДО.
2) Максимович Антін, приватний урядовець, Борислав, б. посол, УНДО.
3) Крайчик Іван, люстратор ПСК, Ярослав, УНДО.
4) Заставний Степан, селянин, Сухорів, пов. Ярослав, УНДО.
5) Павлів Остап, журналіст, Львів, УСРП.
6) Жигала Теодор, селянин, Святе, пов. Ярослав, УНДО.

Виборча округа ч. 48 — Перемишль, Добромиль, Сянік, Березів і Коросно.

1) Д-р Загайкевич Володимир, адвокат у Перемишлі, б. посол УНДО.
2) Д-р Блавацький Василь, адвокат у Сяноці, УНДО.
3) Скібінський Рудольф, адвокат у Дрогобичі, УСДП.
4) Павлів Остап, журналіст у Львові, УСРП.
5) Курчак Адольф, промисловець у Дрогобичі, УНДО.
6) Подубинський Василь, рільник в Рублівці Руській, УНДО.
7) Войтович Антін, рільник в Дрогоєві, УНДО.
8) Носалик Дмитро, рільник у Цикові, УНДО.
9) Шкода Нестор, приватний урядник в Дрогобичі, УСДП.
10) Соротчак Дмитро, рільник в Явірнику Руськім, УНДО.
11) Крента Василь, рільник в Княжполі, УНДО.
12) Більо Дмитро, купець в Нижанковичах, УНДО.

Виборча округа ч. 49 — Самбір, Старий Самбір, Рудки, Ліско, Мостиська і Городок Яг.

1) Тершаковець Гринько, рільник у Якимчицях, повіт Рудки, б. посол, УНДО.
2) Д-р Біляк Степан, адвокат, Городок Ягайлонський, б. посол, УНДО.
3) Коберський Остап, кооператор, Самбір, УСРП.
4) Тарнавський Іларій, господар, Биків, повіт Самбір, УНДО.
5) Гладишовський Олександер, властитель реальности, Тискова, пов. Ліско, УНДО.
6) Футала Василь, господар, Береги, повіт Самбір, УСРП.
7) Пукач Іван, господар, Стрільбичі, пов. Старий Самбір, УНДО.
8) Д-р Пеленський Олександер, адвокат, Комарно, УНДО.
9) Коваль Микола, господар, Викоти, пов. Самбір, УСРП.
10) Роздольський Іван, кооператор, Рудки,
11) Котиляк Іван, господар, Родатичі, пов. Городок Ягайлонський, УНДО.
12) Чухрай Михайло, ремісник, Самбір,

Виборча округа 51 — Львів-Жовква-Сокаль-Рава Руська-Яворів і Любачів.

1) Д-р Левицький Дмитро, адвокат, голова Українського Нац.-Демокр. Обєднання, Львів
2) Кохан Володимир, рільник, господар, Тудорковичі, пов. Сокаль (УНДО).
3) Рудницька Наталія, проф. учит. семин. у Львові (УНДО).
4) Лисий Ілько, дир. Краєв. Т-ва „Сільський Господар“, Львів (УНДО).
5) Пеленський Зиновій Михайло, кооператор, Львів (УНДО).
6) Яворовський Евген, журналіст, Яворів (УСРП).
7) Зелений Андрій, дир. „Взаїмної Помочі Українського Учительства“, Львів (УНДО).
8) Левчук Василь, господар, Потуриця, пов. Сокаль (УСРП).
9) Мигаль Константин, господар, Себечів, пов. Сокаль (УНДО).
10) Шепарович Олена, журналістка, Львів (УНДО).
11) Інж. Данилович Володимир, емер. скарб. урядовець. Жовква (УНДО).
12) Яремко Микола, господар, Жапалів, пов. Любачів (УНДО).
13) Шпак Іван, господар, Гребениці, пов. Жовква (УНДО).

Виборча округа ч. 52 — Стрий, Дрогобич, Турка, Долина.

1) Луцький Остап, директор Центросоюзу, Львів, б. посол, УНДО.
2) Великанович Дмитро, учитель, Ринажево, пов. Шубин, б. посол, УНДО.
3) Квасниця Іван, журналіст, Львів, УСДП.
4) Д-р Калуський Володимир, адвокат, Стрий, УНДО.
5) Максимович Антін Людвик, урядник прив., Борислав, б. посол, УНДО.
6) Бариш Тимотей, кооператир, Калуш, УНДО.
7) Матчак Михайло, журналіст, Львів, УСРП.
8) Гранас Гринь, господар, Стриганці, пов. Стрий, УНДО.
9) Д-р Булак Степан, адвокат, Сколе, УНДО.
10) Весоловська Марія, вдова по судді, Стрий, УНДО.
11) Д-р Горбовий Володимир, господар, Долина, УНДО.
12) Д-р Скібінський Рудольф, адвокат, Дрогобич, УСДП.

Виборча округа ч. 53 — Станиславів, Товмач, Богородчани, Надвірна, Коломия, Городенка, Снятин, Косів і Печеніжин.

1) Д-р Макух Іван, б. сенатор (УСРП).
2) Галущинський Михайло, б. сенатор (УНДО).
3) Вахнюк Михайло, учитель (УСРП).
4) Чукур Юра, господар з Ковалівки (УНДО).
5) Білинський Богдан, агроном (УСРП).
6) Заваликут Іван, б. посол (УНДО).
7) Комищук Микола, господар з Ковалівки (УСРП).
8) Д-р Николайчук, адвокат у Надвірній (УНДО).
9) Глум Федір, господар у Викторові (УСРП).
10) Савчин Петро, господар (УНДО).
11) Новак Микола, робітник з Коломиї (УСРП).
12) Олесницька Софія зі Станиславова (УНДО).
13) Коберський Остап, кооператор (УСРП).
14) Гнатковська Олександра (УНДО).
15) Д-р Ладика Дмитро, б. посол (УСРП).
16) Д-р Мурович Володимир, адвокат (УНДО).
17) Матчак Михайло, журналіст (УСРП).
18) Бойчук Дмитро з Коломиї (УНДО).

Виборча округа ч. 54 — Тернопіль, Збараж, Теребовля, Скалат, Підгайці, Чортків, Бучач, Гусятин, Борщів і Заліщики.

1) Д-р Баран Степан, літ 51, адвокат в Тернополі, б. посол, УНДО.
2) Хруцький Сергій, літ 43, бувший гімн. проф. в Антонівці, пов. Томашів, на Холмщині, б. посол, УНДО.
3) Яворський Олекса, літ 34, канд. адв. в Підгайцях, б. посол, УНДО.
4) Д-р Ладика Дмитро, літ 41, адвокат в Тернополі, б. посол, УСРП.
5) Кунько Антін, літ 56, рільник в Чернилові Руськім, пов. Тернопіль, б. посол, УНДО.
6) Скасків Гринько, літ 38, рільник в Божикові, пов. Підгайці, УНДО.
7) Гораль Петро, літ 40, директор Спілки „Повисмо“ в Борщеві, УНДО.
8) Блажкевичева Іванна, літ 44, рільничка в Денисові, пов. Тернопіль, УСРП.
9) Рудяк Дмитро, син Василя, літ 41, рільник в Новосілці Грималівській, пов. Скалат, УНДО.
10) Довгань Теодор, літ 50, рільник в Козярах, пов. Збараж, УСРП.
11) Савчак-Червонякова Степанія, літ 33, учителька в Копичинцях, УНДО.
12) Явний Микола, літ 37, рільник в Колиндянах, пов. Чортків, УНДО.
13) Стефанюк Андрій, літ 55, рільник в Жилинцях, пов. Борщів, УНДО.
14) Бараник Василь, літ 50, канд. адв. в Заліщиках, б. сенатор, УНДО.
15) Білинський Богдан, літ 32, прив. урядовець Повітового Союза Кооператив в Городенці, УСРП.

Виборча округа 55 — Золочів-Зборів-Камінка Струмілова-Броди-Радехів-Бібрка-Перемишляни-Рогатин-Жидачів і Бережани.

1) Д-р Ярослав Олесницький, адвокат, Золочів (УНДО).
2) Д-р Любомир Макарушка, головн. секретар УНДО, Львів (УНДО).
3) Степан Кузик, директор кооперативи, Рогатин (УНДО).
4) Андрій Гривнак, господар, Данильче
5) Д-р Корнило Троян, адвокат, Ходорів (УНДО).
6) Михайло Ліщак, господар, Бережани (УНДО).
7) Іван Штабалюк, господар, Вибудів
8) Степан Лисий, господар, Манаїв (УСРП).
9) Д-р Роман Домбчевський, адвокат, Стрий (УСДП).
10) Михайло Матчак, журналіст, Львів (УСРП).
11) Міна Селезінкова, жінка адвоката, Радехів (УНДО).
12) Д-р Льонгін Горбачевський, адвокат, Камінка Струмилова (УНДО).

Передвиборчі практики на поліссі.

На перший погляд Полісся перед виборами спокійне. Передвиборчої акції майже не видко, а богато сіл нічого більше про вибори не знає, як лише те, що вони мають бути. Особливо українське село, до якого майже не доходить ніяка українська преса, мовчить і чекає якоїсь певної вістки з українського світа. Куди долетіла вістка, що до цих виборів всі українці йдуть разом, там чекається чогось певного про бльок, який являється для всіх українців конечним. Про все говориться шепотом. І саме це доказує, що передвиборчий спокій на Поліссі є лиш поверховний

Бувший посол Чучмай, який зліквідував свою партію (сельроб-правиця), а тепер за всяку ціну хоче добитися посольського мандату, зголосив свою листу і в пінській окрузі на Поліссі. Не входимо в його розбивацьку роботу, якою він підкопує єдиний український виборчий фронт. Але для зразку слід оповісти його історію з Сарн. Біля 13. ц. м. збирав він підписи на свою листу в селі Немовичах. Піддуривши селян він зібрав підписи, але зараз за ним пішли по селі прихильники одинки і всякими способами почали стягати підписи з його листи. Він сам приїхав до Сарн, а тут в реставрації якісь невідомі типи зчинили авантуру і його побили.

Але ще краща історія трапилася з листою нашого Українського і Білоруського Виборчого Бльоку. Повновласник листи зголосився 16. ц. м. в Окружній Виборчій Комісії в Пінську, щоби зложити листу і всі потрібні до неї документи. В льокалю Комісії був лише голова Комісії і ще якийсь невідомий пан. Коли наш повновласник зложив листу з документами на столі перед головою Комісії, невідомий пан вхопив її і втік. Дня 17. ц. м. минув останний речинець вношення окружних виборчих лист і зрабовання нашої листи було свідомо обраховане на те, що тим самим її не внесеться і вона стане неважною. Наш повновласник вніс другу листу, але чи її затвердять, невідомо.

Дня 15. жовтня ц. р. поліція арештувала другого кандидата на нашій листі п. Василя Раєвського, а все промовляє за тим, що його арештовано в звязку з виборами. Як серед таких умовин перейдуть „вільні“ вибори, годі передбачити. Одне лише певне, що при невеликому накладі праці в майбутньому на пінську округу можна буде рахувати так само, як на всі інші чисто українські округи. Бо на Поліссі, особливо в сарненському повіті є по селах дуже гарні, свідомі люде, а коли там неналаджена народня організація і праця, то лише тому, що немає кому зібрати розкиданих сил по цілому краю.

Арештування бувших послів.

В останніх днях арештовано нових бувших українських послів, а саме: д-ра Ів. Блажкевича в Дрогобичі, д-ра Ст. Біляка в Городку, М. Рогуцького в Рудках і С. Жука в Кремянці.

Доси арештовано отсих бувших українських послів: Біляка, Блажкевича, Васильчука, Вислоцького, Кохана, Кузика, о. Куницького, Кунька (вже випущений), Когута, Ладику (вже випущений), Лішинського, Максимовича, Палійва, о. Пеліха, Рогуцького, Целевича, Жука і Яворського (вже випущений) — разом 20.

Споміж б. українських сенаторів арештовані: о. Татомир, Кузьмин і Козицький.

—o—

Наступ на читальні „Просвіти“

Львівське староство закрило й опечатало читальню „Просвіти“ на Знесінню під замітом, що та читальня є гніздом саботажної акції.

В Ямниці пов. Станиславів вибито всі вікна місцевої читальні „Просвіти“, поломано віконні рами й подерто куртину та куліси. Шкоди є на кількасот зл.

З виборчого руху.

СОЛОТВИНЩИНА.

В Солотвині відбулася дня 19-го жовтня ц. р. довірочна передвиборча нарада представників з 17-ти сіл, яких явилося 106. Нараду відкрив і реферував про політичне і економічне положення українського народу пі Польщею д-р Олександер Чорненко, адвокат в Солотвині. В половині реферату увійшли до салі два постерункові і розвязали нараду, як сказали, тому, що „референт говорив не в справі виборів, а про саботажі“. Не зважаючи на протест д-ра Чорненка, нараду розігнали. Учасники розійшлися з рішучою постановою не датися залякати і стати одностайно до голосування за українським бльоком.

Повітовий Комітет заповів ряд віч по селах Солотвинщини у всі неділі аж до самих виборів.

—o—

Свобода передвиборчих зборів.

В Дубні були 5. жовтня ц. р. виборчі збори мужів довіря, скликані Повітовим Виборчим Комітетом. Зараз з початку зборів явилася поліція і заборонила збори „як нелеґальні“, не зважаючи на протест зібраних, що закон дозволяє на повну свободу передвиборчих зборів у замкнених помешканнях. Арештовано б. посла А. Нивинського та секретаря комітету Сумника. Пізніше їх звільнено, але за „нелеґальне зібрання“ покарало їх староство по 2 місяці арешту. Зроблено відклик до суду.

В Кремянці покарало староство б. посла Жука також за „нелеґальне зібрання“ гривною у сумі 1000 зол., а опісля його арештовано.

—o—

Побили американського горожанина.

До американської амбасади у Варшаві зголосився українець Федоришин, американський горожанин зі скаргою, що в селі Серниках, бобрецького повіту, куди він приїхав у відвідини до своєї рідні, побили його

Його піддали лікарським оглядинам, а одночасно амбасада вислала до польського міністерства заграничних справ письмо, просячи вияснити, серед яких обставин побито Федоришина.

Польська влада зарядила слідство. Міністерство заграничних справ звернулося в тій справі до міністерства внутрішних справ, щоби розслідило справу на місци. Вислід покищо не відомий.

—o—

Пожежі.

В Миклашеві пов. Львів, до стирт дідича Розвадовського підійшов у ночи на 23. жовтня якийсь чоловік, щоби їх підпалити. Вже підложив намочені бензиною шмати під стирти і став утікати. Його побачили вартівники і пустилися в погоню. Зловили його і показалося, що це якийсь волиняк. При ньому найшли комуністичні летючки. Люди кажуть, що бачили його попереднього дня в Чижикові, де попередньої ночі згоріла стайня Богдановича. Поліція веде слідство. Кажуть, що арештований признався до шістьох підпалів.

В Полюхові малім пов. Перемишляни, згоріла стирта збіжа Боруха Фінґера. Шкоди є на 2300 зол. Яких десять хвиль пізніше згорів під лісом стіжок конюшини Махнера, вартости 680 зол.

В Слобідці малій пов. Коломия, згоріла стирта конюшини Маера Кернера.

В Бурштині пов. Рогатин згоріло 9 господарських загород. В Ганусівцях пов. Станиславів пішло з димом 6 господарств, а в Борщовичах пов. Львів 9 господарств. Причиною огню у всіх трьох випадках була неосторожність.

На Волині також горить.

В любомльськом повіті на Волині вже від довшого часу горять стирти збіжа поміщиків а також забудування польських кольоністів. Польські ґазети подають, що поліції вдалося придержати девять осіб, яких обвинувачують в підпалах. Всі арештовані, молоді люди, є членами комуністичної партії і походять з любомльського повіту. З огляду на слідство імен арештованих не подають.

У посілости М. Подчаського в Дебултибах пов. Холм згоріли господарські будинки зі збіжем. Поліція каже, що будинки підпалено.

—o—

Арештування канадійця під Львовом.

Дня 21. жовтня ц. р. виїхали автом зі Львова до села Городиславич пов. Бібрка канадійський громадянин, лікар д-р Дей, родом з Вінніпеґу в товаристві чотирох українців, а саме адв. д-ра Ол. Марітчака, лікаря д-ра Б. Макарушки, студента медицини Ст. Кривокульського і М. Стадника, студ. політехніки, щоби дати лікарську поміч побитим селянам. По дорозі затрималися в Гаях, де також були потрібні. Коли оба лікарі перевязували в одній хаті в Городиславичах тяжко потовченого селянина, явився комендант поліційної станиці з Гаїв і арештував усіх приїжджих зі Львова. Арештованих відставлено до Львова, де після переслухання у слідчому відділі всіх випущено на волю. Д-р Дей, що перебуває вже довший час в Европі, студіюючи тутешні відносини, дістав приказ виїхати негайно з Польщі. Він поїхав на Буковину.

Польські ґазети наробили з того приводу великого крику, застерігаючись проти того, щоби по селах їздили чужинні комісії та переводили „суди“ проти держави.

—:—

Як гинуть робітники.

В копальні вугля коло Альсдорфу в Німеччині вибух 21. жовтня ц. р. маґазин динаміту, наслідком чого погибло близько триста робітників а поверх сто добуто ранених. Всі будинки коло копальні знищені і в подальших позривало дахи. Людські трупи находились у віддалі кількасот метрів від місця вибуху. Два дні опісля завалився закоп, куди удався був ратунковий віддіп 20 робітників і більшість і більшість з них також згинула.

Друге нещастя сталося в копальні Майбах коло Сарбрікен, де 25. жовтня вибухли гази. Під землею згинуло коло 100 робітників

По широкому світі.

ЖИДИ попали в неласку Анґлії, що завідує Палестиною. Як відомо, анґлійський уряд хотів зробити з Палестини жидівську державу і підтримував там жидівську кольонізацію, викликуючи сильний опір арабського населення, що творить величезну більшість. Прийшло вкінци до кривавих жидівських погромів, що наробили анґлійській владі багато клопоту. Слідство в цій справі перехилило політику Анґлії в користь арабів. Анґлійський уряд рішив припинити зовсім жидівську кольонізацію в Палестині а решту землі залишити арабам. Тим способом Анґлія хоче приєднати собі симпатії магометан в Індії, де не притих ще повстанчий рух. Тим самим розбився також плян розбудови жидівської держави. Сіоністичні організації в цілому світі счинили тепер великий райвах а американські жиди звернулися до північно-американського уряду з проханням, щоби вмішався в справу і переняв від Анґлії протекторат над Палестиною.

ПЕРЕВОРОТ В БРАЗИЛІЇ. В бразилійській революції наступив минулого тижня зворот в користь повстанців. Збройні бої в краю скінчилися всюди перемогою революційних військ. Наслідком того навіть в столиці держави Ріо де Джанейро перейшли всі війська на сторону революціонерів. Президента держави Люіса і міністрів арештовано. Утворився тимчасовий революційний уряд, що розвязав парлямент і має скликати конституанту, щоб завести новий лад в державі.

ПОЛІТИЧНЕ ВІНЧАННЯ. В малому італійському місті Асижі відбулося 25. жовтня вінчання болгарського короля Бориса III. з італійською королівною Джованною. Вінчання було наперед церковне в монастирській церкві, опісля згідно з вимогами італійської конституції в міському уряді. Опісля всіла королівська пара на корабель, щоб окружною морською дорогою дістатись до болгарського міста Варни а звідси до столиці Софії, де відбудеться третє вінчання в православнім обряді. Женячка болгарського короля має велике політичне значіння, бо втягає Болгарію в пляни італійської політики зверненої з одного боку проти Франції, з другого боку проти Югославії.

ДОПИСИ.

КРИВЕНЬКЕ пов. КОПИЧИНЦІ. **Розвязання читальні.** Виділ читальні „Просвіти“ в нашому селі дістав зі староства письмо, яким читальню закрито. За причину подано переступлення виділом обсягу діяльности в той спосіб, що в читальні відбулося віче, на якім говорено в протидержавному дусі та що читальня взяла участь в демонстраційному поході до Товстенького на могилу поляглих. Слід зазначити, що виділ не робив у читальні ніякого віча, тільки пос. Завалинут мав раз в ній посольське віче. Так само на могилу в Товстенькім ходила не читальня, але всі громадяни, як вірні католики. Учасники процесії не мали ніяких відзнак і взагалі самостійного читальняного походу не було.

СОКОЛІВКА пов. БІБРКА. **Нищать хрести.** На громадськім цвинтарі лежить похований український стрілець, Данило Русак. Рідня поставила на його могилі деревляний хрест, який чиясь злочинна рука знищила. Другий деревляний хрест упав також від бандитських рук. Поставлено втретє памятник з каміня, але й його знищив хтось в ночи на 18. жовтня ц. р.

Геть зі зневірою!

Національним обовязком кожного українця громадянина піти до виборів!

Виборчий порадник.

Як відбувається голосування.

Арт. 70.

1) Голосування відбувається при помочи карток до голосування. Картки до голосування повинні бути білої краски. На картці має бути тільки заподане словами, або цифрами число листи кандидатів, на яку виборець віддає свій голос.

2) Число може бути відбите на картці механічно, або писане.

Арт. 71.

1) Картки до голосування вкладається до коперти, остемпльованої стемплем предсідника окружної виборчої комісії. Коперти повинні бути зладжені з непрозорого паперу у величині 9 X 12 цм.

2) Усі коперти, призначені для одного обводу голосування, повинні бути однакової краски.

3) Коперти не будуть означені ніяким відріжняючим знаком крім стемпля.

4) Остемпльованих коперт достарчає предсідник окружної виборчої комісії на кошт держави.

Арт. 72:

Голосування розпочинається о 9-тій годині рано і треває безперервно до 9-тої години вечером.

Арт. 73.

1) Голосування відбувається прилюдно в слідуючий спосіб. Виборець підходить до стола, при якому засідає виборча комісія, і висказує своє прізвище і імя. По провіренню членом, який веде протокол, чи прізвище і імя згаданого виборця находиться в списку виборців, виборець дістає остемпльовану коперту до голосування, вкладає до неї картку до голосування і віддає предсідникови комісії, який провіривши стемпель на коперті, але не заглядаючи до середини, вкидає її до виборчої урни. Рівночасно члени комісії побіч прізвища виборця в обох примірниках виборчого списку зазначують, що згаданий виборець віддав свій голос.

2) Виборці, які наслідком каліцтва тіла не можуть виконати виборчих обовязків, в цьому артикулі означених, можуть послугуватися помічччю довіреної особи.

Арт. 74.

Предсідник не може приняти до голосування картки, яку виборець хотівби віддати без вложення її до урядової коперти, а також не прийме предсідник коперт, означених якиминебудь іншим знаком крім урядового стемпля.

Арт. 75.

1) Кожний член комісії і кожний муж довіря може виступити з замітом, щодо тотожности голосуючої особи. Ці заміти можуть бути зроблені тільки доти, доки особа, про яку ходуть, не віддала голосу.

2) В такому випадку предсідник виборчої комісії за згодою комісії може зажадати від голосуючого доказання тотожности особи; колиж особа, якої тотожність піддано в сумнів, не предложить документів, які комісія признасть вистарчаючими, тоді він може покликатися на свідоцтво двох свідків, особисто відомих хотяйби одному членови комісії. Прізвища цих свідків і прізвища члена комісії, що знає його особисто, мається зазначити в протоколі комісії.

3) Від порішення комісії в справі тотожности виборця нема відклику.

4) На випадок неоднозгідности повищих рішень комісії слід зазначити це в протоколі.

Арт. 76.

1) Колиби комісії предложено присуд Найвищого Суду, що виборця незгідно з законом поміщено в списку виборців, комісія не допустить виборця до віддачі голосу і вичеркне його з лісти.

2) Колиби комісії предложено присуд Найвищого Суду, що виборця незгідно з законом не поміщено в списку виборців, комісія впише його в список виборців, після чого призволить йому віддати свій голос.

3) Усі випадки цього рода повинні бути зазначені в протоколі комісії.

Арт. 77.

Голосування не вільно переривати. Колиби наслідком подій вищої сили виборчі чинности були на деякий час просто унеможливлені, виборча комісія може продовжити голосування або відложити до слідуючого дня. Таке зарядження мусить бути негайно прилюдно оголошене в спосіб уживаний в даному місці.

Арт. 78.

На випадок перервання голосування виборча комісія опечатає виборчі акти, та виборчу урну і відасть її на збереження предсідникови під його особистою відповідальністю. Коли голосування розпочинається вдруге, слід протоколярно ствердити, чи печатки на актах і урні були ненарушені.

Арт. 79.

1) Точно в 9-тій годині вечером предсідник наказує замкнути виборчий льокаль. Від цеї хвилі можуть голосувати ще дальше тільки виборці, які перед ударом 9-ої години увійшли до виборчого льокалю.

2) Коли всі виборці, вписані у список виборців, віддали свої голоси, комісія може також перед девятою годиною признати голосування покінченим.

Дальші чинности.

Дня 19. листопада 1930. Засідання окружної виборчої комісії в ціли устійнення висліду виборів до сойму.

Дня 23. листопада 1930. Голосування до сенату.

Дня 26. листопада 1930. Засідання окружної виборчої комісії в ціли устійнення висліду голосування до сенату.

НОВИНКИ.

— **Увага, українські Виборці! До цього числа додаємо лист з ч. 11. Лист треба акуратно порозтинати, а картки роздати виборцям для голосування. Не змарнуйте ні одної картки!**

— **Панцирі для поліції.** Польська поліція дістала кількасот охоронних панцирів і щитів. Для поліції у Львові признано на пробу 30 штук.

— **Бомбовий замах на війта.** До хати війта Дронця в селі Вербиці пов. Бібрка кинув хтось ручну гранату. Вибух знищив тільки вікна.

—

— **Замах на учителя.** В селі Цеперові пов. Львів хтось стрілив до учителя Степана Когута, українця, коли переходив вулицею. Учитель ранений в праву руку.

— **До повітового суду Рожнятові** вломилися невідомі люди і повикрадали в карному відділі акти, з яких багато спалили.

—

— **Комуністичний самосуд.** В липні ц. р. добули з ріки Полтви в селі Пикуловичах коло Львова якогось трупа. Стверджено, що цей чоловік згинув від кулі в голову а потім кинули його в ріку. Припадок викрив, що був це 20-літний Леон Вольфенгавт, син купця зі Львова. Здогадуються, що Вольфенгавта застрілили комуністи за те, що зраджував їх орґанізацію перед поліцією. У звязку з цею справою арештовано 15 осіб, майже самих жидів.

— **Лихо від ґранати.** На поли коло Вороняків пов. Золочів найшли люди підчас копання бараболі артилерійську ґранату. Вона вибухла і тяжко ранила кілька осіб.

— **Самоходова катастрофа.** Полковник головного польского штабу Татара (шеф розвідчого відділу) і поручник Зацвіліховський виїхали з Варшави самоходом у службових справах до Ґрундзьондза. Недалеко Дробіна самохід перевернувся в рів і придавив обидвох пасажирів. Полковник Татара згинув на місці, а його товариш помер від ран.

— **Переїхана череда волів.** На залізничій лінії Львів-Стрий коло села Завадова особовий потяг стрінувся з чередою волів, що не хотіли вступитися з дороги. Мишина розторощила 10 волів на кусні а 6 покалічила.

— **Розбишацьке село.** В Білці Шляхотській пов. Львів Станіслав Сеньковскі вбив вояка Вільчиньского, що прийшов відвідати родину. Причина особиста пімста.

Нові книжки і видання.

Михайло Присташ: НАУКА ГРИ В ШАХИ. З багатьома рисунками й зразками гри. Видання „Просвіти“. Сторін 130. — Видання цеї книжочки відчувалось у нас давно. Гра в шахи досить розповсюднена по наших селах, особливо читальнях, занесена сюди з міста. Як кожна складна гра вона вимагає правильного розуміння її основ, інакше може звестися і вийде із звичаю. Видаючи оцю книжочку, тов-о „Просвіта“ дає широким народнім масам змогу вивчити як слід оцю благородну гру, приняту в цілому культурному світі, та причиниться до вигнання з нашого села картярства, піяцтва й інших пустих і шкідливих розривок.

КНИГА ЗНАННЯ. Вийшов з друку 5-ий черговий (за вересень) зшиток **Української Загальної Енциклопедії** або **Книги Знання,** видавництва, якого у нас ще не було. Як відомо, видавництво, закроене на зразок чужинних енциклопедій. Подає в азбучному порядку відомости зі всіх ділянок людського знання і тому стає необхідним підручником для кожної освіченої людини, що хоче своє знання доповнити або забуте собі пригадати. Сума сучасного знання за велика а один людський ум за слабий, щоби обняти всі добутки праці, над якою трудилися в ріжних часах міліони людських умів. Але все те знання можна списати більше або менше загально в книгах, що звуться енциклопедією. Освічені чужинні народи мають енциклопедії дуже великі, на десятки томів. Перша українська енциклопедія буде дуже загальна і мала, бо тільки на три томи, але це робить її тим приступнійшою для широких мас читачів. Рахуючись з інтересами українських читачів, наша Книга Знання посвячує більше місця відомостям про Україну. Є це праця збірна, писана знавцями з ріжних ділянок науки під редакцією д-ра Івана Раковського у Львові. Виходить щомісячними 4-аркушевими зшитками (64 сторінок), на гарному папері і багато ілюстраціями. Один зшиток коштує 7 зол. 20 с. Передплату можна замовляти в адміністрації „Української Загальної Енциклопедії“ в Коломиї, Народній Дім. Пояснення дає кооператива „Рідна Школа“ у Львові, Ринок ч. 10.

Омелян Терлецький: УКРАЇНА ЗАБОРОЛОМ КУЛЬТУРИ І ЦИВІЛІЗАЦІЇ ПЕРЕД СТЕПОВИКАМИ. З ілюстраціями. Видання „Просвіти“. Львів 1930. Сторін 92. — Наші сусіди люблять чванитися, що Польща або Росія мають великі заслуги перед Европою, бо оборонили її перед татарами і турками. Автор не відмовляє їм деяких заслуг під цим оглядом, однак широко доказує фактами, що не вони, тільки Україна була головним оборонцем европейської культури й цивілізації і то не тільки за татарсько-турецьких часів, але й давнійше. Україна боролася кількасот літ з печеніґами і половцями, а щойно пізнійше з татарами і турками. Книжка має кільканайцять ілюстрацій і картин.

В справі Загальних Зборів „Просвіти“.

До всіх Філій і Читалень Товариства „Просвіта“ в краю.

Отсим повідомляється, що Загальні Збори Т-ва „Просвіта“ не відбудуться сього року в місяці грудні, але пізніше. Про день їх скликання повідомимо своєчасно обіжником і в пресі.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта“.

Видає С-ка „Діло“, зар. стов. з обмеж. пор. — За редакцію відповідає Ол. Кузьма. — З друкарні Вил. Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.

11 11 11 11

11 11 11 11

11 11 11 11

11 11 11 11

11 11 11 11

11 11 11 11